Ч. 270. Пятниця 11 грудня (28 падолиста) 1908. Рік XVIII.

**Виходить у Львові** що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.
РЕДАКЦИЯ і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.
ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.
РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенем оплати почтової.
РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

**Передплата** у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти полїтичні.

*Німеччина про заграничне загальне положенє.*

По дебатї над заграничним положенем в італїяньскім парляментї, прийшла черга на другого союзника Австро-Угорщини, Німеччину, котра устами свого парляменту висловила ся також про ту справу дуже важну для тридержавного союза, як взагалї і для цїлої Европи. Дебата в німецкім парляментї ріжнила ся від дебати італїяньскої своїм спокоєм і щирою прихильностию для Австриї. Именно промова кн. Більова, котра зробила сильне враженє. Він не тільки підчеркнув повну солїдарність Німеччини з Австриєю в справі анексиї, але при тім не завагав ся сконстатувати противні потрійному союзови голоси, що онодї гомонїли в італїяньскій палатї послів та остерегти союзника в Римі перед небезпечними кроками в заграничній полїтицї. Мову кн. Більова уважають великою запорукою мира, а при тім підмогою для віденьского кабінету.

По переведеній дискусиї забрав слово канцлєр Більов. Він висловив своє вдоволенє із заведення конституциї в Туреччинї. Через анексию Босни і Герцеґовини, Туреччина нїчого не стратила, радше зискала, бо одержала новобазарский санджак. Так само фактично нїчого не стратила через проголошенє самостійної Болгариї. А про те повстало занепокоєнє на Балканї і поклало европейску дипльоматию в трудне положенє.

Німеччина уважає на те, щоби: 1) уступити першеньство в рішаню сего замішаня иншим державам, хоч Німеччина має тепер більші інтереси на Всходї як за часів Бісмарка; 2) щоби зберегти вірність союзній Австриї. Про намір анектованя Австриєю Босни і Герцеґовини поінформовано мене менше більше рівночасно з Росиєю і Італїєю, але пори і форми анексиї ми наперед не знали. Сего не закидаю віденьскому правительству, ми радше вдячні єму за се. Природним наслїдком нашого льояльного становища до Австриї було порозуміне з росийским мінїстром заграничних справ. З сего порозуміня бачили ми, що не слїд нам покидати Австриї в балканьскій справі. Впрочім ми пересьвідчені, що Росия і на будуче приязно буде відносити ся до нашої держави. Росийский мінїстер заграничних справ запевнив мене, що нема нїякого анґлїйско-росийского договору, який загрожував би інтересам Німеччини. Полїтика Італїї мусить також мати на оцї посередництво. Маю надію, що противеньства, які проявили ся між Італїєю та Австро-Угорщиною, буде можна вирівнати. Я не бачу причини, задля якої не можна би погодити інтересів обох тих держав. Італїя в своїм власнім інтересї повинна оставати в дружбі не тілько з Німеччиною але і з Австриєю.

В справі подій в Празї заявив канцлєр, що тамошний німецкий консулят інтервенював в справі нападу на німецких горожан. Впрочім Німеччина не мішає ся до справ чужих держав. Вкінци згадав бесїдник про мирову конференцию, яка може залагодити користно балканьску квестию або й заколотити мир, однако приклонники війни не мають сили, а ті, що мають силу, не бажають собі війни. Наша полїтика зовсім проста і ясна. Боронити-мемо своїх інтересів, станемо по сторонї союзника і все зробимо для удержаня мира.

## З історії 40-лїтної дїяльности „ПРОСЬВІТИ".

З ювилейної книжки „Просьвіти" виймаємо деякі дані про заснованє, розвиток і дїяльність тов. „Просьвіта", яке дня 8 с. м. обходило 40-лїтний ювилей свого єствованя.

21)

## ПО БАЛКАНЬСКІМ ПІВОСТРОВІ.

*(Після Гессе-Вартеґґа, Колєра і др. зладив К. Вербенко).*

(Дальше).

### 4. В дорозї до Солуня.

Княжі острови. — В анатольскій зелїзницї. — Найбільше кладовище на сьвітї. — У виючих дервішів. — Скутара.

Ранок був хмарний але впрочім спокійний, коли я на пароплаві товариства Махсузе вибрав ся з Константинополя в дорогу до Солуня. По дорозї мали ми ще поступити до т. зв. княжих островів, бо туди перевозило ся богато грецких купців і деякі родини, що лїтом перебувають на тих островах. Мене кортїло бодай здалека побачити Скутару, котра єсть, так сказати би, анатольским або малоазийским передмістєм Константинополя, а того я не предвидів, що менї прийде ся примусово загостити до сего міста.

Серед безнастанного свисту парової свиставки, даючої остерігаючі сиґнали, виплив наш корабель щасливо із Золотого Рога, минув ріг Сераю, а перепливаючи через Босфор, доплив до малесенького острівця Кіз Калесі (дївочої вежі). Островець сей і вежу на нїм називають звичайно вежею Леандра, бо то віби тут мала колись в глубокій старинї проживати єрейка Геро, в котрій залюбив ся молодець Леандер і що ночи перепливав через море до неї, аж одного разу підчас бурі не стало вже єму сили і він погиб, а филї пригнали єго під вежу, де ждала на него Геро. На вид неживого милого, Геро кинула ся з вежі та й собі смерть зробила. Чи то дїйстно тут було чи нї, се меншої ваги, впрочім вже сама вежа вказує на то, що она зовсім не з тих часів, коли то мало стати ся. Звідси видко вже Скутару на азийскім боцї, а відтак величезну жовту касарню Гайдар-паша, а ще дальше село Кадікеї, стародавний Хальkедон.

Хмари були трохи розступили ся і сонце засьвітило ясно, коли ми виплили були з Босфору і перепливали сине море Мармара та до Проті, першого із Княжих островів. З Константинополя до сих островів єсть 15 до 24 кільометрів, а княжими називають їх длятого, що за візантийских часів висилано сюди на заточенє князів і духовних достойників, котрі попали бу.и в неласку у цїсаря. Островів тих єсть девять, однак лиш на чотирох більших, на Проті, Антіґонї, Халькі і Прінкіпо живуть люди.

Зараз на першім з них, на Проті, мав наш пароплав висадити пасажирів та на своє нещастє — не міг. Чи машина була за слаба, чи щось в нїй попсувало ся, чи остаточно капітан і машинїст не уміли маневрувати — досить, що пароплав пробовав чотири рази підплисти до причалї і чотири рази мусів назад вертати. Греки, завзяті вороги турецкого капітана, сьміяли ся та кпили собі з него. Менї жаль було бідачиска, але коли на корабель закинули линву і тягнули до пристанї а линва урвала ся, то і менї вже не стало терпцю і я зачав клясти, не зважаючи на то, що до вязницї в „Семи вежах" не далеко.

Остаточно при помочи якогось силача-пільота з Проті удало ся корабель привязати до причалї. Кількох пасажирів вийшло на беріг а ми поплили дальше попри Антіґонї і Халькі, де серед буйної зеленї видко було сільскі доми а в пристанї множество лодок. Показав ся дальше остров Прінкіпо, найбільший і найкрасший із княжих островів. Та й тут не обійшло ся без борби, але она остаточно закінчила ся добре. Менї зідхотїло ся вже плисти на сїм суднї дальше, а що я анї не закупив відразу карти на цїлу подорож, анї не взяв поворотного білєту, то рішив ся поки що остати ся тут і піти на найвисшу точку острова, до монастиря „Сьвят. Юрия". Найнявши собі два осли, опинили ся ми небавком на вершку. Звідси чудесний вид!

В далекій дали синїють ся гори Малої Азиї або Анатолії, а від півночи витає нас положений на горі монастир сьв. Тройцї на острові Халькі. Онтам далеко над Босфором море домів в Константинополи і Скутарі а тут глубока сьвята тишина. Нараз серед тої тишини роздають ся тони гармонїйки та веселі сьпіви. Я оглянув ся та побачив дві кельнерки, що в шинку, де продають лиш вино, танцювали з прогульковцями! За столами з похляпаними чорвоним вином обрусами сидїли другі гості. Я забрав ся чим скорше звідси і пустив ся в

Исторiя тов. „Просьвiти“ така. В сiчни 1868 р. один iз старших Русинiв, о. Стефан Качала, пiднiс в ґазетi „Слово“ проєкт заснованя нового товариства для просьвiти народу i поставив єму за цiль: „спомагати народню просьвiту в напрямах моральнiм, материяльнiм i полiтичнiм через видаванє практичних книжок, брошур i т. д. в тiй мовi, якою нарiд говорить“. Так само думали i иншi старшi народовцi, а рiвночасно займала ся сею справою поважно львiвска руска академiчна молодїж, яка й дала почин до заснованя „Просьвiти“.

В мартi 1868 р. вибрала она комiтет, який мав заняти ся виробленєм статута товариства. До сего комiтету увiйшли також люди з поза кругiв академiчної молодежи. По затвердженю статута вибрано комiтет, який мав увести товариство в житє. Комiтет звернув ся до всiх визначнiйших Русинiв у Львовi i на провiнцiї, запрошуючи їх в члени товариства. Сей поклик комiтету зустрiв ся скрiзь з прихильностию. З провiнциї понадсилано привiтнi листи до комiтету.

Першi загальнi збори нового товариства назначено на день 8 н. ст. грудня 1868 р. в сали львiвскої „Стрiльницi“. Загальнi збори вiдкрив голова комiтету Анатоль Вахнянин i розповiвши про заходи коло заснованя товариства, виголосив довшу промову про цiль товариства: „пiзнанє i просьвiту народу“. По тiм головою зборiв вибрано львiвского мiщанина Товарницкого, який покликав на секретарiв дра Корнила Сушкевича i Володимира Ганкевича. Про задачi i цiли товариства промовляли ще львiвскi Русини Андрiй Сiчиньский i письменник Федiр Заревич, а опiсля промовив гiсть з провiнциї о. Йосиф Заячкiвский, який ще в 1848 р. брав живу участь в нашiм народнiм руху. В своїй горячiй промовi загрiвав вiн присутних до народної працi та до вiрности свому народови вiд iменi „нiмого сiльского народу“. До першого видiлу товариства були вибранi: Олександер Борковский, Анатоль Вахнянин, Iван Комарницкий, Михайло Коссак, Максим Михаляк, др. Омелян Огоновский, Омелян Партицкий, Юлiян Романчук, др. Корнило Сушкевич i Корнило Устиянович. Головою вибрано дра Омеляна Огоновского, пiзнiйшого довголiтного голову „Просьвiти“, але вiн не приняв вибору, а на своє мiсце предложив Анатоля Вахнянина. Так першим головою „Просьвiти“ став Анатоль Вахнянин.

Перший статут надавав „Просьвiтi“ характер товариства наукового, яке мало за цiль не тiльки ширити просьвiту мiж народом, але також пiзнавати нарiд, збирати i видавати твори народної словесности i т. д. Але вже другий статут з 1873 р. обмежив дiяльнiсть „Просьвiти“ до ширеня просьвiти мiж народом. Та все таки до 1876 р. „Просьвiта“ займала ся не тiльки видаванєм популярних книжочок для народу в цiли ширеня мiж ним просьвiти, але також видаванєм шкiльних пiдручникiв для руских ґiмназий. Треба також згадати, що в тiм часї належала до „Просьвiти“ головно iнтелiґенция, а селян належало до неї дуже мало. Аж як в 1876 р. змiнено статут „Просьвiти“ в тiм напрямi, що члени-селяни платять тiльки 2 кор. рiчної вкладки та що кождий член дiстає даром популярнi виданя товариства, — аж тодi до „Просьвiти“ почали численно приступати селяни, а її просьвiтна дiяльнiсть стала обгортати що-раз ширшi круги селяньства. В 1891 р. „Просьвiта“ вже почула потребу розширити свiй круг дiяльности i в тiй цiли змiнила статут в тiм напрямi, що її задача старати ся не тiльки о ширенє просьвiти, але також о пiднесенє добробуту нашого народу. А щоби свою просьвiтну дiяльнiсть обняти в певнiйшi орґанiзацийнi форми, починає она закладати читальнi на власних статутах. В кiнци в 1906 р. переводить „Просьвiта“ реорґанiзацию своєї дiяльности, роздiлюючи окремi її галузи окремим комiсиям. I так видавнича комiсия має дбати о ширенє просьвiти через вiдповiднi видавництва; господарско-промислова комiсия має старати ся обняти вiдповiдною орґанiзациєю всї области житя нашого народу; орґанiзацийно-просьвiтна комiсия має дбати про правильний розвиток фiлiй i читалень „Просьвiти“; вкiнци постiйна анкета для поборюваня неграмотности має придумувати способи ширеня грамотности мiж нашим народом.

Вiд 1868 — 1908 р. проводили Головному Видiлови „Просьвiти“ в єго працi отсї голови: пок. Анатоль Вахнянин (1868 — 1870), пок. Юлiян Лаврiвский (1870 — 1873), Володислав Федорович (1873—1877), пок. Омелян Огоновский (1877—1894), Юлiян Романчук (1896 — 1906), якого в роках 1900 до 1906 пiдчас єго послованя заступає др. Кость Левицкий, в червни 1906 р. загальнi збори вибрали були головою др. Евгена Олесницкого, але вiн зараз на першiм засїданю видiлу зрiк ся сего становища, наслiдком чого загальнi збори в осени того-ж року вибрали головою проф. Петра Огоновского, пiд якого проводом „Просьвiта“ остає i доси.

За 40 лiт приступило до „Просьвiти“ 23 тисячi 164 члени, з яких однако часть вимерла, а часть з рiжних причин занедбала свої членьскi обовязки, так що теперiшне число справжних, дiяльних членiв, т. є. таких, що платять вкладки i дiстають виданя товариства, виносить коло 12 тисяч.

Почестними членами „Просьвiти“ iменували загальнi збори товариства в тiм часї 44 мужiв, заслужених або для нашого народу взагалi або специяльно для „Просьвiти“; з тих заслужених мужiв 24 уже померло.

В тiм самiм часї заложено по мiстах нашого краю 47 фiлiй „Просьвiти“, а крiм того 3 новi фiлiї мають бути заложенi сими днями, так що з кiнцем 1908 р. число фiлiй „Просьвiти“ буде виносити 50.

(Конець буде).

---

долину попри монастир сьв. Николая, де колись за вiзантийских часiв услужнi черцї держали пiд ключем непослушних князiв, i опинив ся небавком на терасї готелю „Калiпсо“, звiдки прекрасний вид на цiлий остров та на море i на анатольске побереже. Тут не можна було розпитати бiльшого корабля до дальшої дороги i тому я постановив перевести ся на анатольский берiг i поїхати зелiзницею до Скутари а звiдси вже вибрати ся в дальшу дорогу.

Як погадав, так i зробив. Сонце стояло вже в полудни, небо прояснило ся зовсїм а филї здоймали ся щораз бiльшi. По дорозї стрiтили ми каїк, котрого властитель, правовiрний Турок, побачивши наше судно, потиснув голову своєї товаришки, очевидно одної з гаремових жiнок, до човна в долину, щоби ми єї не видїли. Ну, ну, старий! — подумав я собi — я чей не пруский официр, перебраний по цивiльному.

За пiв години плавби висїли ми в хорошенькiм сїльци Пендiк на берiг та й чим скорше сїли до поїзду анатольської зелiзницi, що надiйшов через Ада-Базар з Анґори. Зразу придивляв ся я крiзь вiкно ваґона сторонам, через котрi ми переїздждали. Земля тут дуже урожайна. Пшениця тут на сяжень висока, мельони як малi бочiвки, тютюн з величезним листєм а мiсцями заносить сильно запахом рож. Небавком однак звернув я увагу на громадку знатних Туркин, що їхали в сусїднiм купе i на кождiй стациї виставляли цiкаво свої носики з вiкна. Я зачав їм таки зовсїм сьмiло придивляти ся i побачив, що у них брови i рiсницї помальованi, щоби очи виглядали вiд того бiльшi i тужливiйшi, нiгтї на пальцях мали закрашенi генною на червоно а з пiд ферiджiв виглядали блюзки з рукавами пiсля найновiйшої француской моди, та лякерки i хорошi шовковi панчiшки на маленьких нiжках.

Але вже Петрарка сказав, що вся краса на земли щезає i нема нiчого вiчного на сьвiтi. Ми й не оглянули ся, коли заїхали до Гайдар-Паша, мiсцевости, що лежить межи селом Кадiкей а мiстом Скутарою. Тут починає ся, взглядно кiнчить ся анатольска зелiзниця, що иде до Анґори i тут мусїли ми висїдати. Туркинї поспускали очи в долину а я з моїм товаришом пустив ся на скутарске кладовище, бодай чи не найбiльше i найкрасше на цiлiм сьвiтi. Богатi i знатного роду Турки з Константинополя кажуть лиш тут хоронити ся а то длятого, щоби колись пiсля старої турецкої повiрки ґявpи колись, коли знов заберуть Константинополь, не викидали їх костий з гробiв. З другої же сторони роблять се длятого, що в часї основаня сего кладовища турецкi военнi кораблi привозили сюди умисно землю з гробу пророка з Мекки. Величавий пралїс величезних i дуже старих кипарисiв вкриває своєю тiнию похиленi до всходу каміннi нагробники украшенi в горi турбаном або цьвiтами пiсля того, чи в могилї спочиває Турок чи Туркиня.

Я зробив то спостереженє, що Турки не уважають кладовища за мiсце суму та якогось страху, лиш за мiсце мира i упокою, де зложили лиш на якийсь час тлiннi останки своїх найдорожших. Тому то на кладовища вибирають найкрасшi мiсця, в тiни старих дерев або коло журчачих жерел. Там сидять Турки цiлими годинами в тихiй задумi.

Як на всходi мужi поважають свої жiнки (добре що хоч по смерти!), можна побачити по написях на нагробниках. Мiй драґоман переклав менi одну таку напись i я єї тут помiщаю: „Се єсть мiсце упокою Дерви Седжiди. Єї честноти сьвiтили ся мов золото. Єї пильнiсть, єї ретельнiсть i добродiйнiсть не знали границь. Єї слово було ненарушиме, єї побожнiсть без мiри. Она розпращала ся зi своєю сумуючою родиною, щоби здаючись на ласку Всевишнього i благословлячи руку, що отворила їй ворота раю, перенести ся на тамтой лiпший сьвiт“.

Розглянувшись ще на всї боки i придивившись хоч з далека величезних касарни Гайдер-Пашi та мошеї Селiмiв, вийшли ми з кладовища i пустили ся до монастиря виючих дервiшiв Руфаї, щоби там зайти ще в пору на їх богослуженє „Сiкр“.

(Дальше буде).

---

# Новинки.

**Львiв, дня 10-го грудня 1908.**

— **Вiдзначеня.** Ректор академiї ветеринарiї у Львовi др. Йосиф Шпiльман одержав титул i характер радника Двора.

— **Iспитовi комiсиї для народних учителiв.** Мiнiстерство просьвiти установило iспитовi комiсиї для учителiв видiлових шкiл у Львовi i Краковi, а для учителiв народних шкiл: в Бережанах, Бучачи, Коломиї, Львовi, Перемишли, Самборi, Сокали, Станиславовi, Тернополи i Залїщиках (руска i польска мова викладна), та в Краковi, Бохни, Яслї, Коросни, Ряшеви i Тарновi (польска мова викл.)

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповiщує: Заряджене оповiщеним в жовтни с. р. до ч. 110.741/6 скорочене часу заладованя i виладованя посилок цiловозових на 6 годин денних на шляхах ц. к. зелїзниць державних i на зелїзницях приватних повiстаючих в заряді державнiм вносить ся в днем 1 грудня 1908. Постанова та вiдносить ся також i до торiв промислових.

**— Репертуар руского театру в Дрогобичи** (Саля міска). Початок о годині 7 вечером.

В суботу, дня 12 с. м. „Барон циганів“, оперета в 3 діях Штравса.

В неділю, дня 13 с. м. „Марійка“, ческий народний образ зі співами в 5 діях Ал. і В. Тритіка.

**— Руска позичальна книжок у Львові.** Від давна давала ся у нас відчувати потреба позичальні книжок, з якоі могли би користати широкі верстви рускоі суспільности. Товариство „Просьвіта“ памятаючи на свою задачу, отвирає з нагоди 40-літного ювилею свого істнованя, позичальню популярних видань для слуг і робітників. Відділ сей, утворений при головній бібліотеці, яка в недовгім часі також буде віддана до публичного ужитку, обнимає 1200 томів найкрасших, переважно руских книжок белетристичного і наукового змісту. З позичальні будуть могли користати всі члени львівских читалень „Просьвіти“, коли викажуть ся посьвідченем від голови читальні, що до неі належать. Також нечлени читалень будуть могли користувати ся позичальнею за порукою членів. Позичальня буде отворена що неділі від год. 3—5 по полудни, почавши від 13 грудня. Бібліотека і позичальня містить ся в домі „Просьвіти“, **Ринок ч. 10 І поверх.** Віддаючи до ужитку позичальню книжок, головний виділ „Просьвіти“ звертає ся з просьбою до суспільности о надсиланє книжок до позичальні товариства „Просьвіти“.

**— Ішпаньскі обманці** знов відзивають ся. Оден з богатших селян в Олешичах коло Любачева дістав оногди лист з Мадрида. Автор листу представляє ся яко каснер войсковий, котрий з політичних причин мусів утікати з Ішпанії і зайшов аж до Олешич. Там закопав 275.000 К, не маючи змоги забрати іх з собою. Закопав іх в однім місци і то місце дуже точно описав в своїх документах. Але ті документи суть власностию его доньки, яко єї віно і тому лише она може вказати місце з закопаними грішми. Просить отже селянина, аби прислав гроші на подорож его доньки і єї слуги з Мадрида до Олешич, а коли гроші найдуть ся, то третину дістане той селянин. Але селянин не дав ся „піддурити“ і вислав ішпаньский лист львівский поліції.

**— З перемискоі епархії.** Сьв. Отець іменував через brevia з 27 жовтня с. р. архіпресвитера Кароля Волошиньского апостольским протонотарієм ad instar partie; кустоса Мирона Подолиньского апостольским протонотарієм ad instar partie (з тими достоїньствами сполучений usus pontificalium) і крилошанина Михайла Мрица своїм домовим прałатом.

**— З бразилійских кольоній.** В бразилійскій „Зорі“ остерігає Дмитро Мусак із Сан Павльо Ріо Гранде, щоби там Русини не поселяли ся, бо там самі гори, а нема води; правительство хоче лише мати робітників до будови зелізниці і тому заохочує людий до поселюваня. Мандруючи дальше прийшов Д. Мусак до кольоній, що лежать в муніціпії Пальмас. Там земля добра і урожайна проте радить Русинам там поселювати ся, іменно в кольонії Сан Педро. Нарікає дальше, що Русини не слухають своїх людий, а дають ся одурювати чужим дурисьвітам і товмачам, а відтак бідують і кають ся, але... за пізно. — Від якогось часу напосіла деякі кольонії в Бразилії саранча. Недавно спала на кольонію Люцена і наробила великої шкоди. Рільниче товариство в Ріо Кляро подає ради як знищати сю пошесть. — Руска часопись в Бразилії „Зоря“ починає другий рік свого видавництва.

**— Ювилейні торжества в честь Сьв. Отця Пія Х. і Цісаря Франц Йосифа І.** в філії академічноі гімназиі у Львові. Дня 26 падолиста с. р. відбуло ся торжество з нагоди 50-літного ювилею священьства Єго Сьвятости Пія Х. По торжественнім Богослуженю в церкві Преображеня Господ. відправленім о. І. Рудовичем, катехитом заведеня, зібрала ся молодіж в просторій салі „Народного Дому“ на сьвяточний поранок. Салю окрашено килимами і цьвітами, серед котрих стояв портрет Єго Сьвятости. Вступне слово виголосив о. катихит, в якім представив велику вагу і заслуги католицкоі Церкви, а особливо Намістників сьв. Ап. Петра для духовного і матеріяльного розвою не лише католицких народів але і цілого людства взагалі. Відтак оповів коротко житєпись сьв. Отця, підніс чесноти его характеру, а передовсім его милосердє, любов бідних та трудячість, якою убога селяньска дитина вибила ся на найвисше становиско в католицкій Церкві. Закінчив закликом до молодежи, щоби перейняла ся високими ідеалами Христовоі науки, та від молоду спосибила ся до праці для справи Божоі і народноі. Відтак вдспівав хор учеників многолітствіє Папі, уложене на се торжество проф. Філяретом Колессою, та кілька духовних пісень. Дуже вдячно випали декламациі учеників. Деклямував „Св. Івана Дамаскина“ ученик II. кляси М. Гуньовский, а уступ з „Неофітів“ Шевченка В. Кійович, уч. V. кляси. Поранок закінчив промовою директор заведеня радн. І. Громницкий, завзиваючи молодіж, щоби все берегла ту щиру релігійність, яку винесла з батьківского дому, та привязанє і любов до Голови католицкого сьвіта і до своєі рускокатолицкоі Церкви.

Дня 2 грудня відправив Богослуженє для молодежи в наміреню нашого Монарха о. Юліян Федусевич, радник митроп. консисториі і радник шкільний, в сослуженю катехитів оо. Рудовича і Пилипця. Поранок відбув ся в салі „Народного Дому“, окрашеній килимами, цьвітами та портретами Монарха. П. радник І. Громницкий, директор заведеня, виголосив вступне слово, підчеркнув, що Русини все були вірні для австрийских монархів, а особливо для теперішного цісаря, бо в конституциній Австриі мають можність розвивати ся духово і материяльно. Відтак представив Цісаря між рускою гімназияльною молодіжию, згадав ще про его гостину в руской академичній гімназиі у Львові 1880 року. При кінци своєі промови підніс оклик в честь Цісаря, а молодіж повторила его тричи. Хор учеників під управою проф. Ф. Колесси відспівав нове многоліті Цісареви і дуже удачно кілька пісень. Слідувала відтак гра на фортепяні учеників Валиєвских, а особливо подобали ся деклямациі малих учеників II. кл. Костя Паньківского і І. Максимишиного, та ученика V. кл. В. Кійовича. При кінци відспівав хор гимн народний, котрий вислухали всі стоячи.

# Телеграми.

**Відень** 10 грудня. Часописи доносять, що відійшла вже відповідь Австро-Угорщини на росийску ноту в справі балканьскоі конференциі. Відповідь єсть така, що в кождім случаю може бути підставою до дальших переговорів.

**Відень** 10 грудня. Die Zeit довідує ся, що австро-угорске правительство приступить небавом до будови трех военних кораблів о вмістимости по 20.000 тон. Будуть то найбільші панцирники австрийскоі маринарки.

**Відень** 10 грудня. В справі вибору віцепрезидентів палати, яке має відбути ся нині, радили вчера провідники клюбів. Чеські сторонництва згодили ся на кандидатуру пос. Зазворки на місце пос. Жачка. Німці предкладають на свого віцепрезидента пос. Штайнвендера, социялісти Пернерсторфера на четвертого, а що до пятоі віцепрезидентури рішить палата, позаяк не прийшло до порозуміня між полудневими Славянами, котрі поставили кандидатуру пос. Погачника, а між руским клюбом, котрий жадає того становища для себе.

**Петербург** 10 грудня. Часописи доносять, що вчера видано в Росиі 47 засудів смерти, а 17 людий покарано смертию.

**Льондон** 10 грудня. Daily Mail доносить, що доси зголосило ся з Росиі 15.000 охотників до арміі сербскоі, але в тім великім числі єсть що найбільше 3000 вояків і 400 офіцирів, яких далось би ужити до служби. Прочі то самі небезпечні авантурники.

**Білгород** 10 грудня. Вже від довшого часу проявила ся тут укривана сербским правительством фінансова криза. Кілька більших фірм вже збанкротувало, а цілий ряд фірм єсть близьких банкротства. Внаслідок того настало деяке отверезенє серед населення. З позички призначеноі на будову зелізниці видано 16 мілїонів на войскові ціли, так що поки що треба було застановити будову зелізниці. Французскі капіталісти не хотять говорити о новій позичці, доки в Сербії не утихне военний настрій.

## Курс львівский.

| Дня 9-го грудня 1908. | | Платять K c | Жадають K c |
|---|---|---|---|
| **І. Акциї** за штуку. | | | |
| Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . . | | 559·— | 565·— |
| Банку гал. для торгов. по 200 зр. | | 370·— | 390·— |
| Зелїз. Львів-Чернів.-Яси . . . . . . | | 542·— | 548·— |
| Акциї фабр. Липиньского в Сяноку. | | 350·— | 400·— |
| **II. Листи заставні** за 100 зр. | | | |
| Банку гіпот. 5% преміов. . . . . | | 109·50 | 110·20 |
| Банку гіпот 4½% . . . . . . . . | | 99·— | 99·70 |
| 4½% листи застав. Банку краев. | | 100·— | 100·40 |
| 4% листи застав. Банку краев. . | | 93·— | 93·70 |
| Листи застав. Тов. кред. 4% . . . | | 96·50 | —·— |
| „ „ 4% льос. в 41½ літ. | | 96·50 | —·— |
| „ „ 4% льос. в 56 літ. | | 92·— | 93·70 |
| **III. Облїґи** за 100 зр. | | | |
| Пропінацийні гал. . . . . . . . . . | | 96·20 | 96·90 |
| Облїґи ком. Банку кр. 5% II. ем. | | —·— | —·— |
| „ „ „ „ 4½% . . | | 99·50 | 100·20 |
| Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор. | | 93·— | 93·70 |
| Позичка краев. з 1873 р. по 6% | | —·— | —·— |
| „ „ 4% по 200 кор. | | 94·10 | 94·80 |
| „ м. Львова 4% по 200 кор. | | 92·— | 92·70 |
| **IV. Льоси.** | | | |
| Міста Кракова . . . . . . . . . . . | | 103·— | 110·— |
| Австрийскі черв. хреста | Курс віденський | 50·50 | 54·50 |
| Угорскі черв. хреста | Курс віденський | 26·— | 28·— |
| Італїянь. черв. хр. 25 фр. | Курс віденський | —·— | —·— |
| Архік. Рудольфа 20 кор. | Курс віденський | 67·— | 71·— |
| Базиліка 10 кор. | Курс віденський | 20·60 | 22·60 |
| Joszif 4 кор. | Курс віденський | 8·25 | 9·50 |
| Сербскі табакові 10 фр. | Курс віденський | 9·50 | 11·— |
| **V. Монети.** | | | |
| Дукат цїсарский . . . . . . . . . | | 11·33 | 11·36 |
| Рубель паперовий . . . . . . . . . | | 2·50 | 2·52 |
| 100 марок нїмецких . . . . . . . | | 117·10 | 117·40 |
| Доляр американьский . . . . . . . | | 4·80 | 5·— |



За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Ловиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).